

Pereplaneerimise uuring

Isikuandmete töötlemise tingimused

Uuringu nimi

Uuringu nimi on „Eesti Sotsiaaluuringusse pereplaneerimist kirjeldavate andmete lisamine“ (edaspidi uuring).

Vastutav ja volitatud töötleja

Vastutav töötleja¹ on Sotsiaalministeerium. Volitatud töötleja² on Statistikaamet. Uuringu läbiviija lähtub oma töös isikuandmete kaitset reguleerivatest õigusaktidest³, uuringu tingimuste täitmist on kontrollinud Andmekaitse Inspeksioon⁴.

Uuringu eesmärk

Käesoleva uuringuga Eesti sotsiaaluuringusse täiendavate küsimuste (pereplaneerimise mooduli) lisamise eesmärgiks on hinnata lapsesaamise plaane, hoiakuid ning tegureid, mis mõjutavad nende plaanide elluviimist või takistavad seda. Uuringu abil kujundab Sotsiaalministeerium⁵ mõjusaid perepoliitikameetmeid, samuti on uuring vajalik meetmete tulemuslikkuse hindamiseks Heaolu arengukava perioodil 2023-2030. Selleks küsitakse uuringus osaleja bioloogiliste laste arvu, isiklikult soovitatav ideaalse laste arvu, lapse saamise soovide kohta järgmise kolme aasta jooksul ning probleemide või asjaolude kohta, mis võivad mõjutada soovi saada või mitte saada lapsi.

Uuringus töödeldavate isikuandmete liigid:

Uuringus töödeldaks andmeid Andmekaitse Inspeksiooni koostööst läbinud otsusealusel, tuginedes isikuandmete kaitse seaduse §-le 6⁶:

- 1) Eesti Sotsiaaluuringu käigus kogutavaid uuringus osaleja ja tema leibkonna andmeid (nt sotsiaalmajanduslik seisund, amet ja töötamise sektor, haridus, leibkonnatüüp, sissetulek, toimetulek ning enesehinnangulist tervises seisundit iseloomustavad tunnused) vt täpsemalt SIIT (vt lisa 2);
- 2) Pereplaneerimise moodulile vastamisele järgnenud kolme kalendriaasta jooksul uuringus osaleja laste arvu muutuse andmeid;

¹ Vastutav töötleja on füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kes üksi või koos teistega määrab kindlaks isikuandmete töötlemise eesmärgid ja vahendid (isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 4 punkt 7).

² Volitatud töötleja on füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kes töötleb isikuandmeid vastutava töötleja nimel (isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 4 punkt 8).

³ Eelkõige Euroopa parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2016/679 27. aprill 2016 „füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus)“ ja isikuandmete kaitse seadusest.

Täidesaatval võimul võimalik analüüsida andmeid poliitika kujundamise eesmärgil, läbides enne analüüsi alustamist Andmekaitse Inspeksiooni kontrolli (isikuandmete kaitse seaduse § 6 lõige 5).

⁴ Andmekaitse Inspeksioon on kontrollinud käesoleva uuringu läbiviimist ja koostöölaskanud selle X otsusega nr X.

⁵ Sotsiaalministeeriumi valitsemisalasse kuulub sotsiaalse turvalisuse, puudega inimeste elukvaliteedi edendamine ja sellealase tegevuse koordineerimine, ning vastavate õigusaktide eelnõude koostamine (Vabariigi Valitsuse seaduse § 67 lõige 1).

⁶ Andmekaitse Inspeksioon on kontrollinud käesoleva uuringu läbiviimist ja koostöölaskanud selle X otsusega nr X.

ja osaleja nõusolekul⁷ pereplaneerimise mooduliga järgmisi andmeid:

- 3) isiklikult soovitatav ideaalne laste arv;
- 4) bioloogiliste laste arv;
- 5) lapse saamise soovid järgmise kolme aasta jooksul;
- 6) probleemid või asjaolud võivad mõjutada soovi saada või mitte saada

Andmeandjad

Eesti Sotsiaaluuringuga kogutavad isikuandmed pärinevad Rahvastikuregistrist, Töötukassa, Sotsiaalkindlustusameti ja Maksu- ja Tolliameti registritest ning vastaja enda poolt küsimustikus antud vastustest.

Pereplaneerimise mooduliga kogutavateks andmeteks on inimese enda poolt antavad vastused.

Uuringus osaleja laste arvu muutuse andmed pärinevad Statistikaameti registrist⁸.

Andmetöötlus

Uuringu käigus kogutud andmeid töödeldakse ainult Statistikaameti turvalises töökeskkonnas. Pseudonüümitud uuringu andmeid kustutatakse hiljemalt 2034. a II kvartalis, et tagada kõikide uuringulainetega kogutud andmete võrdlemine ka järgmiste Eesti Sotsiaaluuringu vastustega.

Kogutud andmed pseudonümiseeritakse⁹ Statistikaameti poolt enne analüüsi alustamist, pseudonümiseerimise võtit¹⁰ analüüsi läbiviijatele kättesaadavaks ei tehta. Analüüsi pseudonüümitud andmetikele on ligipääs vaid selleks Sotsiaalministeeriumi analüütikutel.

Analüüsi tulemid (tabelid, joonised jms) läbivad enne väljastamist Statistikaameti konfidentsiaalsuse kontrolli. Tulemused esitatakse statistiliselt üldistatult kujul, tagades, et üksikisikuid ei ole võimalik tuvastada.

Kontaktid

Sotsiaalministeeriumi analüüsi ja statistika osakonna nõunik Alis Tammur (e-post: alis.tammur@sm.ee, tel: 5911 4135). Andmekaitse eest vastutava isiku kontakt on andmekaitse@sm.ee.

Uuringus osaleja õigused

Uuringus osalenud inimesel on õigus vastutavalt töötlejalt nõuda juurdepääsu teda puudutavatele isikuandmetele, isikuandmete parandamist, isikuandmete hävitamist, isikuandmete töötlemise piiramist. Uuringus osalejal on õigus võtta nõusolek uuringu läbiviimiseks tagasi, pöördudes stat@stat.ee.

⁷ Andmesubjekti nõusolek on vabatahtlik, konkreetne, teadlik ja ühemõtteline tahteavaldus, millega andmesubjekt kas avalduse vormis või selge nõusolekut väljendava tegevusega nõustub tema kohta käivate isikuandmete töötlemisega (isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 4 punkt 11).

⁸ Tegemist rahvastiku anonüümitud andmebaasiga, kus iga isiku kohta on statistilised tunnused erinevatest registritest vastavalt nende usaldusväärsusele kokku pandud. Seda kasutatakse ainult Statistikaameti poolt statistika tegemiseks riikliku statistika seaduse alusel ja Euroopa statistika tegevusjuhises toodud põhimõtetest lähtudes.

⁹ Pseudonümiseerimine tähendab, et isikud ei ole otseselt tuvastatavad. Isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 4 punkti 5 kohaselt on see isikuandmete töötlemine sellisel viisil, et isikuandmeid ei saa enam täiendavat teavet kasutamata seostada konkreetse andmesubjektiga, tingimusel et sellist täiendavat teavet hoitakse eraldi ja andmete tuvastatud või tuvastatava füüsilise isikuga seostamise vältimise tagamiseks võetakse tehnilisi ja korralduslikke meetmeid.

¹⁰ Pseudonümiseerimise võti võimaldab andmete isikuga seostamist ja isiku tuvastamist.

Pseudonüümimata isikuandmetele ligipääsu ja nende andmete töötlemise lõpetamist nõusoleku tagasivõtmisel on võimalik nõuda isikustatud perioodialjal. Pseudonüümitud andmeid ei ole vastutaval töötlejal võimalik seostada konkreetse isikuga, seetõttu ei ole nendele andmetele võimalik tagada ligipääsu ega lõpetada andmete töötlemist.

Uuringus osalejal on õigus esitada vastuväide enda isikuandmete töötlemisele. Vastutav töötleja kasutab andmeid üksnes uuringu läbiviimise eesmärkidel.

Uuringus osalejal on õigus isikuandmete töötlemise kohta esitada kaebus Andmekaitse Inspektsioonile, pöörduda vastutava töötleja andmekaitseametniku poole või esitada kaebus halduskohtule.

Uuringus osalevate isikute suhtes ei tehta isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 22 lõigetes 1 ja 4 osutatud automatiseeritud otsuseid ega profiilianalüüsi, mis võiksid mõjutada isiku õigusi ja kohustusi.